

Laadunvarmistus tietojenkäsittelytieteen laitoksessa

Viite: Rehtorin päätös (52/2005)

Tausta:

Helsingin yliopisto luo Bolognan sopimuksen edellyttämän, opetusministeriön ja korkeakoulujen arviointineuvoston ohjeiden mukaisen laatujärjestelmän, jossa ovat mukana tutkimus, koulutus, yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja hallinto sekä tukipalvelut. Laatujärjestelmänsä auditointiin yliopisto valmistautuu vuosien 2007-2008 aikana.

TTS 2006:

Tiedekuntia ja laitoksia on pyydetty strategiakommenttiensa yhteydessä kertomaan lyhyesti niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä toiminnan laadun varmistamiseksi. Alla on lueteltu matemaattis-luonnontieteelliseen tiedekuntaan kuuluvassa tietojenkäsittelytieteen laitoksessa käytössä olevia ja suunniteltuja laadunvarmistuksen toimenpiteitä.

Tutkimus

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **toteutetut toimenpiteet** tutkimuksen laadun varmistamiseksi:

1. Tieteellisen pätevyyden käyttäminen ensisijaisena kriteerinä opetus- ja tutkimusvirkoihin nimitettäessä.
2. Virkojen kohdistaminen laitoksen strategisille tutkimusalueille.
3. Laitoksen tutkimuksen organisointi professorien johtamiin erikoistumislinjoihin ja tutkimusryhmiin yksittäisten tutkijoiden sijasta.
4. Koko yliopiston kattava tutkimuksen laadun arviointi joka kuudes vuosi.
5. HIIT-tutkimuslaitoksen tieteellisen neuvottelukunnan (scientific advisory board) suorittama HIIT:in tutkimuksen arviointi noin joka kolmas vuosi.
6. Jatko-opiskelijoiden kanssa laadittavat jatko-opintosuunnitelmat.
7. Pääohjaajan nimeäminen jokaiselle jatko-opiskelijalle.
8. Tutkijoiden ja jatko-opiskelijoiden aikaansaannosten läpikäynti säännöllisissä kehityskeskusteluissa lähiesimiehen (tutkimusryhmän johtajan / jatko-opintojen ohjaajan) kanssa.
9. Jatko-opintojen suorittaminen valtakunnallisissa tutkijakouluissa (HeCSE, ComBi, KIT), joissa on käytössä säännöllinen jatko-opiskelun etenemisen seuranta.
10. Licensiaatintöiden ja väitöskirjojen tarkastusmenettely.
11. Artikkelien tarjoaminen ensisijaisesti huipputason referoituihin kansainvälisiin tieteellisiin aikakauslehtiin ja konferensseihin.

12. Kansainvälisen tieteellisen tason seuraaminen mm. toimimalla väitöskirjojen ennakkotarkastajana, väitöstilaisuuksien vastaväittäjänä ja tieteellisten konferenssien ohjelmatoimikuntien jäsenenä.
13. Yleinen tutkimuksen arvostus mm. laitoksen ”hyvä tutkija” –palkinnoilla.

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **tulevaisuuden toimenpiteet** tutkimuksen laadun varmistamiseksi:

1. HIIT-tutkimuslaitoksessa tehtävän tutkimuksen strategisesti määrätietoisempi suuntaaminen HIIT:in johtokunnan toimesta.
2. HeCSE-tutkijakoulun profilointi ja tutkimusalueiden vähentäminen, millä fokusoidaan tutkijakoulun toimintaa ja parannetaan tutkijakoulussa olevien opiskelijoiden ohjausta.

Koulutus

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **toteutetut toimenpiteet** koulutuksen laadun varmistamiseksi:

1. Jatkuvasti käytettävissä oleva automatisoitu kurssipalautejärjestelmä.
2. Opintopiireinä toteutettujen kurssien palautekäytännöt kurssien aikana, koskien sekä kurssin substanssia että käytettyjä opetusmenetelmiä.
3. Opettajatuutoroinnissa ja henkilökohtaisten opintosuunnitelmien avulla kerättävä palaute.
4. Verkossa olevat graduohjeet (ml. arvosananormit), sekä opettajien että opiskelijoiden käyttöön.
5. Gradujen ohjaus ja tarkastusmenettely.
6. Verkossa oleva opintopiiriohje, sekä opettajien että opiskelijoiden käyttöön.
7. Verkossa oleva yksityiskohtainen ja kattava ohjeisto uuteen tutkintojärjestelmään siirtymiseksi, sekä opettajien että opiskelijoiden käyttöön.
8. Opettajien pedagoginen koulutus tiedekunnan opettajakahvilassa.
9. Opetuksen laatuja järjestelmän kehittämiseen osallistuminen tiedekunnan hankkeessa.
10. Tiedekunnan yleisten HOPS-ohjeiden noudattaminen.
11. Koulutusalan ulkopuoliset arvioinnit (HY:n yleinen arviointi joka kuudes vuosi, opm:n arvioinnit satunnaisesti).
12. Opetuksen erikoistumislinjojen strategiapalaverit ja aivoriihet.
13. Kurssien opettajakunnan sisäiset viikkopalaverit.
14. Opettajatuutoroinnin koordinointi nimetyn vastuuhenkilön toimesta.
15. Opintoneuvonta (viisi opintoneuvojaa).
16. Laitoksen uusien opettajien koulutuspäivä joka lukukausi.
17. Laitoksen opettajien pedagoginen koulutus (mm. TieVie).
18. Opettajien keskinäinen vertaispalaute opetuksesta.

19. Opetustehtävien (mm. kurssien luennoinnin) kierrätys.
20. Opetusmenetelmä uudistusten (mm. opintopiirit) riippumaton arviointi.
21. Yleinen opetuksen arvostus mm. laitoksen ”hyvä opettaja” –palkinnoilla.
22. Jatko-opinnot: katso kohta ”Tutkimus”.

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **tulevaisuuden toimenpiteet** koulutuksen laadun varmistamiseksi:

1. Tutkintoa lähellä olevien opiskelijoiden henkilökohtainen ohjaus (”graduklinikka”).
2. Tiedekunnan yhteiseen ”Tupa”-hankkeeseen osallistuminen.
3. Tieteellisen kirjoittamisen kurssin kehittäminen sisältämään kandidaatintutkielman lisäksi äidinkielen viestinnän ja tutkimustiedonhaun opetuksen.

Hallinto ja tukipalvelut

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **toteutetut toimenpiteet** hallinnon ja tukipalveluiden laadun varmistamiseksi:

1. Laitoksen hallinto on organisoitu keskitetysti palveluyksiköksi, hallinnon ja tukipalvelujen osalta linjaorganisaatiomaiseksi: koko toimintaa johtaa laitoksen johtaja ja operationaaliset hallinnon lähiesimiehet vastaavat kukin omasta sektoristaan apunaan kunkin hallinnonalan erityisammattilaisia. Tietojenkäsittelytieteen laitoksessa on kolme hallintosektoria:
 - Opetus- ja opintoasiat
 - Yleishallinto (henkilöstö-, talous-, tutkimus- ja yleishallinto)
 - Tietotekniikka
2. Keskittämällä toimintoja laitoksen hallintoyksikön tehtäviksi on lyhennetty laitoksen hallintoprosesseja.
3. Laitoksen hallintohenkilöstön työnkuvaukset on selkeästi ilmaistu laitoksen työjärjestyksessä.
4. Hallintohenkilöstöt ovat erikoistuneet erityisosaamisensa mukaisesti eri hallinnon palvelutehtäviin.
5. Laitoksen hallintoon rekrytoidaan hallinnon erityisosaajia.
6. Laitoksen hallinnon palveluhenkisyys on nostettu kehittämisalueeksi, koska hallinnon laatu koetaan ensisijaisesti tarpeeseen vastaavana luotettavana palveluna. Palvelut tuotetaan ”yhden luukun” periaatteella aina kuin sen mahdollista.
7. Laitoksen hallinnon visiona on toimia opetuksen ja tutkimuksen taustatukena, jonka hallintofilosofia nojaa hyvän hallinnon periaatteisiin (palvelu on asiakaslähtöistä, tasapuolista, säädöksiä ja ohjeita noudattavaa sekä ystävällistä ja kielellisesti selkeää).

8. Laitoksen hallinnollista osaamista tarjotaan aktiivisesti laitoksen opettajille, tutkijoille ja opiskelijoille, jotta esimerkiksi opettajat ja tutkijat voivat keskittyä opetukseen ja tutkimukseen. (Tämä tapahtuu esimerkiksi tarjoamalla tutkimusprojektien johtajille hakemusneuvontaa.)
9. Kukin laitoksen hallintosektori kokoontuu säännöllisesti palavereihin lähiesimiehen (toimistopäällikön, tietotekniikkapäällikön, opintoesimiehen) johdolla, mukana myös laitoksen johto. Tämä helpottaa viikoittaisten työtehtävien jakoa, tarjoaa seurantajärjestelmän ei-rutiiniluonteisten hallintoprosessien läpivientiin sekä varmistaa tiedonkulkua laitoksen hallinnon sisällä. Palaverikäytännöt luovat selkeän viiteryhmän hallinnossa työskenteleville.
10. Kunkin hallinnossa työskentelevän kanssa käydään pari kertaa vuodessa suunnittelu- ja kehityskeskustelut, joissa tarkastellaan myös työntekijän omaa ammatillista osaamista ja sen kehittämistä.
11. Hallinto pitää huolta omasta osaamisestaan kouluttautumalla suunnitellusti laitoksen tarpeita ajatellen.
12. Kaikkia laitoksen lähiesimiestehtävissä olevia kannustetaan esimiestaitojen hankintaan kouluttautumisella.
13. Hallintohenkilöstöä kannustetaan osallistumaan tiedekunnan ja koko yliopiston kehittämishaasteisiin sekä toteuttamaan erilaisia hallinnollisia kokeiluja ja kehittämisprojekteja.
14. Laitoksen hallintoa kehitetään kerran vuodessa pidettävillä laitoksen yleisillä strategia- ja kehittämispäivillä sekä kerran vuodessa laitoksen hallinnon sisäisellä kehittämispäivällä, jossa varmistetaan, että sovitut parannukset / uudistukset on tehty / käynnistetty.
15. Toimintaa arvioidaan vähintään kerran vuodessa laitoksen strategia- ja kehittämispäivillä tai hallinnon sisäisessä kehittämispäivässä tai järjestämällä erilaisia kyselyjä (mm. työtyytyväisyyskyselyt).
16. Hallinnon tehtävät on jaettu siten, että sairaus- ja loma-aikoina on käytössä sijaisjärjestelmä, joka takaa hallinnollisten palvelujen saatavuuden esim. loma-aikoina.
17. Hallinto tiedottaa palveluistaan laitoksen omilla verkkosivuilla, joissa on ohjepaketteja esim. ulkomaalaisen vierailijan isännälle / emännälle.
18. Hallinnolla on käytössä erityiset palveluosoitteet sähköpostiyhteydenottoja varten, jotta palvelua tarvitsevan pyyntö ei jää hallintohenkilön henkilökohtaiseen postilaatikkoon esim. silloin, kun henkilö on lomalla.
19. Laitoksen hallinto palvelee suomen-, ruotsin- ja englanninkielisiä asiakkaita sekä asioinnissa että verkkosivujen ja erilaisten oppaiden avulla.
20. Laitoksella on tarjota henkilöstölleen hallinnollisia erityispalveluja kuten kielentarkastus- ja käännöspalvelut sekä viestintäpalvelut.
21. Laitoksen hallintohenkilöstöä osallistuu koko yliopiston hallinnolliseen kehittämiseen toimimalla erilaisissa kehittämistyöryhmissä ja toimikunnissa.

Tietojenkäsittelytieteen laitoksen **tulevaisuuden toimenpiteet** hallinnon ja tukipalveluiden laadun varmistamiseksi:

1. Parannetaan ja syvennetään hallinnon ammattilaisten osaamisalueita tulevaisuuden vaatimusten ja laitoksen strategiatavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Vahvistetaan edelleen palveluhenkisyttä.
3. Lisätään verkottumista muiden yliopistohallinnon organisaatiotasojen kanssa.